

Функційне навантаження апозитивної синтаксеми в офіційно-діловому стилі

Ірина Рабчук

Національний університет „Острозька академія”, Острог – Україна
iryna.rabchuk@oa.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0003-2865-4551>

Funkcje przypisane do apozytywnego syntaksemu w stylu urzędowym

Iryna Rabczuk

Uniwersytet Narodowy „Akademia Ostrogska”, Ostrońg – Ukraina

STRESZCZENIE. W ukraińskim językoznawstwie badanie funkcjonowania apozytywnego syntaksemu w stylu urzędowym realizowane jest przede wszystkim w kontekście jego zgodności z obowiązującymi normami ortograficznymi, gramatycznymi i interpunkcyjnymi współczesnego ukraińskiego języka literackiego. Jednocześnie brakuje odrębnych badań naukowych poświęconych jego potencjałowi semantycznemu i stylistycznemu. Wykorzystując metody porównawcze i analizę semantyczno-stylistyczną opracowano wybrany materiał faktograficzny oraz podjęto próbę wyznaczenia funkcji przypisanych do apozytywnego syntaksemu (w pozycji niewyodrębnionej i wyodrębnionej) w dokumentach – typowych tekstach języka biznesu. Stwierdzono, że apozytywny syntaksem przyczynia się do realizacji licznych wyznaczników stylu urzędowego. Dzięki funkcji identyfikacji denotatywnej apozytywny syntaksem (w pozycji niewyodrębnionej i wyodrębnionej) powoduje wysoki stopień standaryzacji i reglamentacji środków językowych, a w rezultacie – klarowność wypowiedzi i jednoznaczność w odbiorze treści. Półpredykatywny syntaksem apozytywny z funkcją identyfikacji sygnifikacyjnej potwierdza trafność, logiczność wypowiedzi i zastosowanie jednoznacznej terminologii. Apozytywny syntaksem o charakterze objaśniająco-uściślającym (w pozycji niewyodrębnionej i wyodrębnionej) konkretyzuje, wzmacnia semantykę oznaczanego wyrazu, przyczynia się do jasności sformułowań, jednoznaczności, precyzji wypowiedzi, może również zawierać element wartościujący.

Słowa kluczowe: apozytywny syntaksem, identyfikacja denotatywna, identyfikacja sygnifikacyjna, identyfikacja objaśniająco-uściślająca, styl urzędowy

Functions of the appositive syntaxeme in official style

Iryna Rabchuk

The National University of Ostroh Academy, Ostroh – Ukraine

ABSTRACT. This research draws attention to the fact that Ukrainian linguists primarily study the appositive syntaxeme in the official style of speech in the context of observing the current orthographic, grammatical and punctuation norms of the modern Ukrainian literary language. At the same time, there are no separate scientific works devoted to the semantic and stylistic potential of the appositive syntaxeme. We examine the selected factual material using the comparative method and the method of semantic and stylistic analysis. The study defines a classification of the semantic and stylistic functions of the appositive syntaxeme (in unseparated and separated positions) in documents – the main type of texts in official style. We discovered that the appositive syntaxeme contributes to the realization of a number of defining features of the official style. The appositive syntaxeme with the function of denotative identification (in unseparated and separated positions) confirms a high degree of standardization of language means, clarity of statements and unambiguity in the perception of content. A semi-predicative appositive syntaxeme, which performs the function of significant identification, confirms the accuracy and logic in the presentation of the content, the use of unambiguous terminology. The appositive syntaxeme of interpretative and clarifying identification (in unseparated and separated positions) concretizes, strengthens the semantics of the modified word, and contributes to the accuracy, unambiguity, clarity of statements; it can contain an element of estimative meaning.

Keywords: appositive syntaxeme, denotative identification, significant identification, interpretative and clarifying identification, official style

Професійна діяльність передбачає ефективне використання засобів мови, „призначених для регулювання ділових стосунків, спілкування на державно-політичному, громадському, економічному рівні, в законодавстві, сфері управління адміністративно-господарською діяльністю” [Колоїз 2019: 30], тобто вміле послуговування офіційно-діловим стилем як функційним різновидом літературної мови. З-поміж його засобів – апозитивна синтаксема, яка сприяє реалізації таких рис цього стилю мовлення як точність формулювань [Гриценко 2017: 235; Колоїз 2019: 32; Мацько 2003: 260; Пономарів 2000: 7; Шевчук 2023: 108], логічна послідовність викладу [Колоїз 2019: 32; Мацько 2003: 260; Пономарів 2000: 6], однозначність у сприйманні змісту [Колоїз 2019: 32; Мацько 2003: 260; Пономарів 2000: 7], чіткість висловлювання [Попович 2017: 14; Шевчук 2023: 108]. З огляду на це її лексико-стилістичний потенціал і специфіка використання в діловому мовленні викликають особливе зацікавлення.

В українському мовознавстві дослідження особливостей функціонування апозитивної синтаксеми (у невідокремленій і відокремленій позиціях)

в офіційно-діловому стилі відображене на сторінках підручників, посібників, навчально-методичних матеріалів, призначених для вивчення в закладах вищої освіти курсу ділової української мови, а пізніше – української мови (за професійним спрямуванням). У таких працях науковці приділяють увагу написанню апозитивем окремо й із дефісом (І. Гуменюк, М. Зубков, С. Караман, О. Клєшова, О. Копусь, О. Кравчук, З. Куньч, А. Середницька, В. Тихоша та ін.), уживанню розділових знаків при апозитивній синтаксемі у відокремленій позиції – напівпредикативній апозитивній синтаксемі (С. Караман, О. Копусь, О. Литвинчук, В. Тихоша та ін.); згадують про апозитивему в контексті правил координації підмета з присудком (Т. Берест, О. Гогуленко, І. Грицай, О. Дзинглюк, І. Клименко, З. Мацюк, М. Мирошніченко, Н. Станкевич, І. Царьова, С. Шевчук та ін.); аналізують норми узгодження апозитивної синтаксеми-топоніма чи апозитивної синтаксеми-космоніма з означуваним словом (М. Зубков та ін.).

У фундаментальних працях зі стилістики натрапляємо на окремі міркування, присвячені функціонуванню апозитивеми в текстах офіційно-ділового стилю. Так, А. Коваль у *Практичній стилістиці сучасної української мови* зазначає, що в діловому й науковому стилях напівпредикативні апозитивні синтаксеми функціують у зв'язку з потребою чіткішого й компактнішого висловлення, розмежування головних і другорядних думок, лаконічного введення додаткових відомостей [Коваль 1987: 242]; у нехудожніх стилях широко представлені складені найменування як термінологічного, так і нетермінологічного характеру (інженер-електрик, слюсар-складальник, учений-кібернетик тощо), які не мають додаткового стилістичного навантаження. У діловій мові, на думку А. Коваль, напівпредикативна апозитивна синтаксема може виконувати пізнавальну роль – якщо вжита як економний засіб повідомлення необхідних даних про когось або нагадування про них; її не використовують як засіб експресії; напівпредикативна апозитивна синтаксема, що функціює при займенникові, відіграє службову, довідкову роль [Коваль 1987: 244, 246]. О. Пономарів у *Стилістиці сучасної української мови* зауважує, що в усіх стилях мовлення вживані апозитивеми, які стосуються іменника-власної назви й характеризують особу за професією, посадою, національністю, званням. Щодо специфіки функціонування напівпредикативної апозитивної синтаксеми в офіційно-діловому мовленні науковець акцентує на тому, що вона, як правило, не має емоційного забарвлення; може бути вживана при займенникові [Пономарів 2000: 198–200].

Аналізуючи семантико-синтаксичний і комунікативний аспекти відокремлених компонентів речення, М. Плющ висловлює міркування про те, що в діловому стилі мовлення напівпредикативна апозитивна синтаксема виконує функцію ідентифікації або доповнення інформації з метою досягнення взаєморозуміння зі співрозмовником [Плющ 2010: 68].

На підставі огляду літератури можемо зробити висновок, що дослідження функціонування апозитивної синтаксеми в офіційно-діловому стилі насамперед відбувається в контексті дотримання чинних орфографічних, граматичних, а також пунктуаційних норм. Натомість семантико-стилістичному потенціалу апозитивної синтаксеми не присвячено окремих наукових розвідок; проаналізовані дослідження здебільшого містять зауваги щодо вживання напівпредикативної апозитивної синтаксеми.

Мета статті – дослідити особливості використання апозитивами (у невідокремленій і відокремленій позиціях) в офіційно-діловому стилі мовлення, що передбачає розв'язання завдання – визначити її функційне навантаження в документах – основному виді текстів в офіційно-діловому стилі.

Для диференціювання семантико-стилістичних функцій, які виконує апозитивна синтаксема, окрім зазначених в огляді літератури підходів, ми керуємося здобутками дослідників семантико-синтаксичних параметрів апозитивами (Н. Гороголюк, А. Загнітка, Л. Островської та ін.); міркуваннями С. Байдусь, яка виокремлює такі різновиди пояснення: визначення (ідентифікація), з'ясування, пояснення (власне-пояснення, пояснення-уточнення, пояснення-виокремлення, пояснення-висновок, пояснення „загальне – часткове”) тощо [Байдусь 2009: 15]; розробленою на їх основі класифікацією семантико-стилістичних функцій напівпредикативної апозитивної синтаксеми в науково-навчальному підстилі наукового стилю: денотативної ідентифікації, аксіологічної ідентифікації, сигніфікативної ідентифікації (ототожнювальна), пояснювально-уточнювальної ідентифікації [Рабчук 2024: 172–174].

За нашими спостереженнями, в документах надзвичайно широко представлена апозитивна синтаксема, що виконує функцію денотативної ідентифікації. Будучи другою назвою особи, вона не лише повторно номінує її, а й кваліфікує за певними ознаками, напр., апозитивема, виражена загальною назвою, характеризує за посадою. Згідно з ДСТУ 4163:2020 „Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів” вона функціонує як елемент таких реквізитів: „Адресат” – у разі адресування документа конкретній посадовій особі (напр.: **Директору УНДІАСД / Віталію СКАЛЬСЬКОМУ**; Український науково-дослідний інститут / архівної справи та документознавства / **Завідувачу відділу документознавства / Сергієві КУЛЕШОВУ**), „Гриф затвердження документа”, „Підпис”, „Віза документа” – якщо в разі потреби вказано найменування посади, „Гриф погодження (схвалення) документа”, „Відмітка про засвідчення копії документа”, „Відмітка про виконання документа” (напр.: **Директор УНДІАСД Особистий підпис Віталій СКАЛЬСЬКИЙ**) [ДСТУ... 2020]. Так, апозитивна синтаксема у складі окреслених реквізитів утворює високий ступінь стандартизації і регламентованість мовних засобів, уживаних в офіційно-діловому стилі, конкретність формулювань.

У текстах документів натрапляємо й на використання напівпредикативної апозитивної синтаксеми, що функціює при означуваному слові, вираженому власною назвою, і кваліфікує особу за посадою чи освітнім статусом, напр.: „3. ЗВІЛЬНИТИ: 3.1. НАУМЕНКА Антона Мстиславовича, **провідного спеціаліста фінансового відділу**, у зв'язку з переведенням...”; „НАДАТИ: 4.1. Мовчанові Олексію Федоровичу, **заступнику начальника механічного цеху**, щорічну відпустку...” [Шевчук 2023: 305]; „Нагородити грамотами за високі досягнення у фаховій підготовці: [...] 2. Бондар Юлію Віталіївну – **студентку III курсу факультету мистецтв**” [Колоїз 2019: 125]; „Призначити Сазонова М., **студента факультету географії, туризму та історії**, заступником голови студентської ради...” [Колоїз 2019: 131]; „Брат – Приймаченко Андрій Степанович, 2007 року народження, **учень Криворізької педагогічної гімназії**” [Колоїз 2019: 121]. Уживання таких напівпредикативних апозитивних синтаксем сприяє чіткості висловлювань й однозначності у сприйманні змісту документів.

Також в офіційно-діловому стилі функціують апозитивні сполуки – термінологійні найменування професій і спеціальностей (дво- і триназви) [Арібжанова 2017: 54–55, 58]. Усі вони зафіксовані в „Класифікаторі професій ДК 003:2010”, наведемо кілька прикладів: апаратник-**сушильник**, дизайнер-**виконавець одягу**, коваль-**штампувальник на ротаційних машинах**; артист-соліст-інструменталіст, інженер-технолог-протезист, інструктор-льотчик-методист [Класифікатор професій... 2010]. Як слушно зауважує І. Арібжанова, у триназвах теж можна простежити конкретизувально-атрибутивну семантику постпозитивних іменників [Арібжанова 2017: 55], тобто артист-**соліст** + соліст-**інструменталіст**; інженер-**технолог** + технолог-**протезист**; інструктор-**льотчик** + льотчик-**методист** тощо.

У реквізиті „Текст документа” зафіксовано чимало випадків уживання апозитивної синтаксеми-загальної назви, що функціює як термін і характеризує означуване слово, виражене загальною назвою особи, за:

- видом суб'єкта права: „Ліквідація солідарного боржника-**юридичної особи**, смерть солідарного боржника-**фізичної особи** не припиняють обов'язку решти солідарних боржників перед кредитором...” [Цивільний... 2024]; „Звітність в розрізі платників податків-**юридичних осіб** надається контролюючим органом...” [Податковий... 2024];
- видом суб'єкта господарювання: „Громадяни-**члени фермерського господарства** мають право на одержання [...] земельної частки (паю)” [Земельний... 2024];
- обов'язками суб'єкта господарювання: „... надаються його роботодавцем-**платником податку на прибуток підприємств** безоплатно або із знижкою...” [Податковий... 2024];

- правами й обов'язками: „Якщо юридичних осіб- **правонаступників**, [...], більше двох, таку субсидіарну відповідальність вони несуть солідарно”; „У разі ліквідації юридичної особи-**набувача** право власності на майно [...] переходить до відчужувача” [Цивільний... 2024]; „Громадянам-**власникам земельних часток (паїв)** за їх бажанням виділяються в натурі (на місцевості) земельні ділянки...” [Земельний... 2024];
- за трудовими відносинами: „...платник податку-**роботодавець** не може бути вигодонабувачем...” [Податковий... 2024];
- специфікою посадових обов'язків: „Суддя-**доповідач** відмовляє у відкритті провадження...” [Кримінальний процесуальний... 2024];
- наявністю дитини: „Дружині-**матері** мають бути створені у сім'ї умови...” [Сімейний... 2024];
- статусом: „Держава бере під свою охорону кожную дитину-**сироту**...” [Сімейний... 2024].

Як слушно зауважують Л. Мацько, О. Сидоренко й О. Мацько, наявність юридичної, дипломатичної, адміністративної термінології, термінів із різних галузей науки і виробництва, громадського життя – це специфічна мовна ознака офіційно-ділового стилю, адже він не лише регулює діяльність владних структур, але й службові відносини груп та окремих людей [Мацько 2003: 261–262].

У документах уживані й апозитивні синтаксеми, що виконують функцію сигніфікативної ідентифікації (ототожнювальну). Означувані слова й такі напівпредикативні апозитивні синтаксеми поєднані сполучниками (*тобто, або, чи*) або лише інтонаційно; вони тотожні за лексичним значенням і стилістичною специфікою здебільшого як у пропонованому контексті, так і поза ним: „Вбивство, **тобто умисне протиправне заповідання смерті іншій людині**, – карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років” [Кримінальний... 2024]; „Місцеве самоврядування є правом територіальної громади – **жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста** – самостійно вирішувати...” [Конституція... 2019]; „Законним платіжним засобом, [...], є грошова одиниця України – **гривня**” [Цивільний... 2024]. Дібрані контексти засвідчують, що означуване слово може бути терміном („вбивство”, „територіальна громада”), а напівпредикативна апозитивна синтаксема – його дефініцією (‘умисне протиправне заповідання смерті іншій людині; ‘жителі села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста’) або ж навпаки (означуване слово-дефініція ‘грошова одиниця України’ й напівпредикативна апозитивна синтаксема-термін „гривня”).

Однак зафіксовано й приклади, у яких саме контекст дозволяє говорити про ототожнення означуваного слова й напівпредикативної апозитивної син-

таксеми: „Єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – **Верховна Рада України**”; „... є основною функцією центрального банку держави – **Національного банку України**”; „Частина перша статті 99 цієї Конституції вводить в дію після введення національної грошової одиниці – **гривні**” [Конституція... 2019]. Поза дібраними реченнями чи всім текстом документа, чи комунікацією про державу Україну тотожність лексичних значень буде порушена. Отже, напівпредикативні апозитивні синтаксеми з функцією сигніфікативної ідентифікації реалізують такі риси офіційно-ділового стилю мовлення, як точність, логічність викладу змісту, а також засвідчують використання однозначної термінології.

Поширені в документах, за нашими спостереженнями, апозитивами з функцією пояснювально-уточнювальної ідентифікації. У невідокремленій позиції їх роль можуть виконувати власні назви, напр.: „ХАРАКТЕРИСТИКА / випускниці філологічного факультету / Київського національного / університету імені Т. Шевченка / (спеціальність: українська мова та література, денна форма навчання) / **Шевченко Оксани Олексіївни**, 2000 року народження, освіта вища” [Шевчук 2023: 299]; „доцента катедри культури української мови **Лободи Тетяни Михайлівни**” [Шевчук 2023: 301] – відомості про адресанта у внутрішній заяві, доповідній, пояснювальній записці тощо; „ЗВІТ / про педагогічну практику з 10.02.2022 по 22.03.2022 / студентки філологічного факультету **Доценко Ірини**” [Шевчук 2023: 325]. Вони конкретизують семантику означуваного слова, вираженого загальною назвою, роблять акцент на власному імені особи, виокремлюючи її з групи ідентичних за посадою, званням, освітнім статусом тощо.

З-поміж напівпредикативних апозитивних синтаксем, що виконують функцію пояснювально-уточнювальної ідентифікації, фіксуємо виражені як власними, так і загальними назвами. Уживані в постпозиції щодо означуваних слів, виражених займенниками, напівпредикативні апозитивні синтаксеми-антропоніми реалізують такі ознаки офіційно-ділового стилю, як точність формулювань, однозначність і чіткість висловлювання, водночас конкретизуючи семантичну абстрактність займенника: Я, **Кравчук Антон Володимирович**, що проживаю за адресою [...], даю згоду на збір та обробку персональних даних... [Положення... 2024]; „Я, **Приймаченко Катерина Степанівна**, народилася 15 березня 2002 року...” [Колоїз 2019: 121]; „Я, **Мерзлий Дмитро Миколайович**, народився...” [Шевчук 2023: 297]. У таких документах, як, напр., автобіографія чи згода на збір і обробку персональних даних виклад тексту здійснюють від 1 особи однини, а реквізит „Підпис” оформлюють без зазначення найменування посади особи і розшифрування (власного ім'я і прізвища), тому напівпредикативна апозитивна синтаксема-антропонім – ще й елемент стандартизації та суворої регламентації офіційно-ділового стилю.

Напівпредикативні апозитивні синтаксеми-загальні назви виокремлюють об'єкт, виражений означуваним словом, із групи подібних („Трудові відносини громадян України, які працюють за її межами, [...] регулюються відповідно до Закону України «**Про міжнародне приватне право**»»; „...особа підлягає звільненню з посади у порядку, визначеному Законом України «**Про очищення влади**»»; „...якщо він порушує [...] Закон України «**Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності**»” [Кодекс законів про... 2024]); уточнюють, посилюють і роблять однозначною для сприйняття і трактування семантику означуваного слова, що має абстрактне значення („...може передбачати відступлення орендодавцем права вимоги боргу іншій особі – **вигодонабувачу**” [Цивільний... 2024]; „Викривач має право представляти свої інтереси під час розгляду питання щодо виплати йому винагороди особисто і через представника – **адвоката**...” [Кримінальний процесуальний... 2024]); можуть містити елемент оцінного значення („...подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – **катастрофи планетарного масштабу**, [...] є обов'язком держави” [Конституція... 2019]).

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що влучно використана в документах апозитивна синтаксема сприяє реалізації низки ознак офіційно-ділового стилю мовлення: апозитивема з функцією денотативної ідентифікації (у невідокремленій і відокремленій позиціях) – утворює високий ступінь стандартизації і регламентованість мовних засобів, чіткість висловлювань й однозначність у сприйманні змісту; напівпредикативна апозитивна синтаксема з функцією сигніфікативної ідентифікації (ототожнювальною) – точність, логічність викладу змісту, а також засвідчує використання однозначної термінології; апозитивема пояснювально-уточнювальної ідентифікації (у невідокремленій і відокремленій позиціях) – конкретизує, посилює семантику означуваного слова, сприяє точності формулювань, однозначності й чіткості висловлювання, може містити елемент оцінного значення.

Список використаної літератури

- Арібжанова І., *Семантико-синтаксична структура прикладкового словосполучення*, [в:] „Українське мовознавство”, 2017, 1 (47), с. 52–62.
- Байдусь С.А., *Семантико-синтаксична структура конструкцій з пояснювальними відношеннями*, автореф. ... канд. філол. наук, Київ 2009.
- Гриценко Т.Б., *Українська мова за професійним спрямуванням*, Київ: Центр учбової літератури, 2017.
- Коваль А.П., *Практична стилістика сучасної української мови*, Київ: Вища школа, 1987.
- Колоїз Ж.В., Березовська-Савчук Н.А., *Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення*, Кривий Ріг: ФОП Маринченко С.В., 2019.

- Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М., *Стилістика української мови*, Київ: Вища школа, 2003.
- Плющ М.Я., *Проблема відокремлення і відокремлених компонентів речення (семантико-синтаксичний і комунікативний аспекти)*, Київ: Вид во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010.
- Пономарів О.Д., *Стилістика сучасної української мови*, Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000.
- Рабчук І., *Семантико-стилістичні функції напівпредикативної апозитивної синтаксеми в науково-навчальному підствілі наукового стилю мовлення*, [в:] „Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка”, 2024, 72/3, с. 170–175.
- Стилістика української мови*, ред. А.С. Попович, Кам'янець-Подільський: Вид. КПНУ, 2017.
- Шевчук С., *Українська мова за професійним спрямуванням*, Київ: Алерта, 2023.

Spysok vykorystanoi literatury [References]

- Aribzhanova I., *Semantyko-syntaksychna struktura prykladkovoho slovospoluchennia* [The semantic-syntactical structure of the apposition phrase], [v:] „Ukrainske movoznavstvo”, 2017, 1 (47), s. 52–62.
- Baidus S.A., *Semantyko-syntaksychna struktura konstruksii z poiasniuvannymy vidnoshenniamy* [Semantic-syntactic structure of constructions with explanation], avtoref. ... kand. filol. nauk, Kyiv 2009.
- Hrytsenko T.B., *Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam* [Ukrainian language for professional purposes], Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 2017.
- Koval A.P., *Praktychna stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy* [Practical stylistics of Ukrainian language], Kyiv: Vyshcha shkola, 1987.
- Koloiz Zh.V., Berezovska-Savchuk N.A., *Ukrainska mova profesiinoho spilkuvannia v aspekti teorii styliv ta kultury movlennia* [Ukrainian language of professional communication in the aspect of the theory of styles and culture of speech], Kryvyi Rih: FOP Marynchenko S.V., 2019.
- Matsko L.I., Sydorenko O.M., Matsko O.M., *Stylistyka ukrainskoi movy* [Stylistics of Ukrainian language], Kyiv: Vyshcha shkola, 2003.
- Plushch M.Ya., *Problema vidokremлення i vidokremlynykh komponentiv rechennia (semantyko-syntaksychnyi i komunikatyvnyi aspekty)* [The problem of separation and separated sentence components (semantic-syntactic and communicative aspects)], Kyiv: Vyd. NPU im. M. Drahomanova, 2010.
- Ponomariv O.D., *Stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy* [Stylistics of modern Ukrainian language], Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan, 2000.
- Rabchuk I., *Semantyko-stylistychni funktsii napivpredykatyvnoi apozytyvnoi syntaksemy v nauково-navchalnomu pidstyli naukovoho stylu movlennia* [Semantic and stylistic functions of the semi-predicative appositive syntaxeme in scientific and educational substyle of scientific

- style], [v:] „Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: Mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu im. Ivana Franka”, 2024, 72/3, s. 170–175.
- Stylistyka ukrainskoi movy* [Stylistics of Ukrainian language], red. A.S. Popovych, Kamianets'-Podilskyi: Vyd. KPNU, 2017.
- Shevchuk S., *Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam* [Ukrainian language for professional purposes], Kyiv: Alerta, 2023.

Список використаних джерел

- ДСТУ 4163:2020 „Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів”, [в:] Електронний ресурс: https://zakon.help/files/article/11494/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%204163_2020.pdf.
- Земельний кодекс України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/print>.
- Класифікатор професій ДК 003:2010*, [в:] Електронний ресурс: https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433.
- Кодекс законів про працю України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/print>.
- Конституція України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print>.
- Кримінальний кодекс України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print>.
- Кримінальний процесуальний кодекс України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print>.
- Податковий кодекс України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print>.
- Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у НаУОА*, [в:] Електронний ресурс: https://www.oa.edu.ua/publik_information/polojennia_konkurs_npp.pdf.
- Сімейний кодекс України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14/print>.
- Цивільний кодекс України*, [в:] Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print>.

Spysok vykorystanykh dzherel [References]

- DSTU 4163:2020 „Unifikovana systema orhanizatsiino-rozporiadchoi dokumentatsii. Vymohy do oformlennia dokumentiv” [The state unified documentation system. Unified system of managerial documentation. Requirements for presentation of documents], [v:] Elektronnyi

- resurs: https://zakon.help/files/article/11494/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%204163_2020.pdf.
- Zemelnyi kodeks Ukrainy* [*Land Code of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/print>.
- Klasyfikator profesii DK 003:2010* [*Classifier of professions*], [v:] Elektronnyi resurs: https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433.
- Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy* [*Labour Code of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/print>.
- Konstytutsiia Ukrainy* [*The Constitution of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print>.
- Kryminalnyi kodeks Ukrainy* [*Criminal Code of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print>.
- Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy* [*Criminal Procedural Code of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print>.
- Podatkovyi kodeks Ukrainy* [*Tax Code of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print>.
- Polozhennia pro poriadok provedennia konkursu na zamishchennia vakantnykh posad naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv u NaUOA* [*Regulations concerning the procedure for conducting competitive selection when replacing vacant positions of scientific-pedagogical employees of NUOA*], [v:] Elektronnyi resurs: https://www.oa.edu.ua/publik_information/polojennia_konkurs_npp.pdf.
- Simeinyi kodeks Ukrainy* [*Family Code of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14/print>.
- Tsyvilnyi kodeks Ukrainy* [*Civil Code of Ukraine*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print>.